

STUTTGARTIN KANSAINVÄLINEN SOCIALISTIKONGRESSI ³⁰

Kuluvan vuoden elokuussa Stuttgartissa pidetylle kansainväliselle sosialistikongressille oli erikoista tavaton väkilukuisuus ja edustuksen täydellisyys. Kaikki viisi maanosaa olivat lähettäneet edustajia, joiden yhteinen lukumäärä oli 886. Paitsi sitä, että kongressi oli proletaarisen taistelun kansainvälisen yhtenäisyyden suurenmoisena näytteenä, sillä oli huomattava merkitys sosialististen puolueiden taktiikan määrittelemisessä. Monista kysymyksistä, jotka siihen saakka oli ratkaistu yksinomaan eri sosialistipuolueiden sisällä, kongressi teki yhteisiä päätöksiä. Sosialismin yhdistyminen yhdeksi kansainväliseksi voimaksi ilmenee erikoisen selvästi sellaisten kysymysten määrän lisääntymisessä, jotka vaativat samanlaista periaatteellista ratkaisua kaikissa maissa.

Alempana julkaisemme Stuttgartin päätöslauselmien täydellisen tekstin ³¹. Ja nyt pysähdymme lyhyesti tarkastelemaan jokaista niistä pannaksemme merkille kongressin tärkeimmät kiistakysymykset ja keskustelujen luonteen.

Siirtomaakysymys ei ensimmäistä kertaa kiinnosta kansainvälisiä edustajakokouksia. Tähän saakka niiden päätöksenä on aina ollut porvarillisen siirtomaapolitiikan ehdoton tuomitseminen ryöstön ja väkivallan politiikkana. Tällä kertaa edustajakokouksen valiokunnan kokoonpano osoittautui sellaiseksi, että hollantilaisen Van Kolin johtamat opportunistiset ainekset saivat siinä ylliotteen. Päätöslauselmaehdotukseen pantiin lause, että periaatteessa kongressi ei tuomitse kaikkinaista siirtomaapolitiikkaa, jolla sosialistisen järjestelmän vallitessa voi olla sivistyksellinen merkitys. Valiokunnan vähemmistö (saksalainen Ledebour, puolalaiset ja venäläiset sosialidemokraatit ja monet muut)

vastusti päättäväisesti sellaista ajatusta. Kysymys esitettiin edustajakokoukselle, ja kummankin suunnan voimat osoittautuivat olevan vahvuudeltaan niin lähellä toisiaan, että syttyi ennenkuulumattoman kiihkeä taistelu.

Opportunistit liittyivät Van Kolin ympärille. Bernstein ja David puhuivat saksalaisen edustajiston enemmistön nimessä „sosialistisen siirtomaapolitiikan” hyväksymisen puolesta ja peittoivat radikaaleja kieltämisen hyödyttömyydestä, reformien merkityksen ymmärtämättömyydestä, käytännöllisen siirtomaa-ohjelman puuttumisesta j.n.e. Heitä vastusti muun muassa Kautsky, jonka oli pakko pyytää edustajakokousta esiintymään saksalaisen edustajiston enemmistöä *vastaan*. Hän huomautti oikein, ettei ole puhettakaan reformien puolesta käytävän taistelun kieltämisestä: päätöslauselman muissa osissa, jotka eivät aiheuttaneet minkäänlaisia kiistoja, siitä puhutaan täydellä selvyydellä. Kysymys on siitä, onko meidän tehtävä myönnytyksiä nykyaikaiselle porvarillisen ryöstön ja väkivallan valtakomennolle. Nykyinen siirtomaapolitiikka kuuluu kongressin käsiteltäväksi, ja tuo politiikka perustuu villi-ihmisten suoranaisen orjuuttamiseen: porvaristo saattaa siirtomaissa voimaan tosiasiallisesti orjuuden, alistaa alkusukkaat ennenkuulumattomien ilkitekojen ja väkivaltaisuuksien alaiseksi „sivistäen” heitä viinan ja syfiliksen levittämisellä. Ja tuollaisen asiointilan vallitessa sosialistit puhuvat myönteliäitä fraaseja siirtomaapolitiikan periaatteellisen hyväksymisen mahdollisuudesta! Se olisi suoranaisesti siirtymistä porvarilliselle katsantokannalle. Se merkitsisi ratkaisevan askelen ottamista proletariaatin alistamiseksi porvarilliselle ideologialle, porvarilliselle imperiaalisille, joka nykyisin nostaa erikoisen korskeasti päätään.

Valiokunnan ehdotus äänestettiin kumoon edustajakokouksessa 128 äänellä 108 vastaan 10 pidättyessä (Sveitsi). Huomautamme, että Stuttgartissa äänestettäessä oli kansakunnilla ensi kerran erilaiset äänimäärät 20 alkaen (suuret kansakunnat, Venäjä niiden joukossa) 2 saakka (Luxemburg). Sellaiset pienet kansakunnat, jotka eivät harjoita siirtomaapolitiikkaa tai kärsivät siitä, pääsivät voitolle valtioista, jotka ovat jossain määrin tartuttaneet valtaushimon proletariaattiinkin.

Tällä siirtomaakysymyksestä suoritettulla äänestyksellä on hyvin tärkeä merkitys. Ensimmäkin siinä paljasti erittäin

havainnollisesti itsensä sosialistinen opportunisti, joka antaa periksi porvarilliselle viettelykselle. Toiseksi siinä tuli esiin eräs eurooppalaisen työväenliikkeen kielteinen piirre, joka voi tuottaa proletariaatin asialle kosolti vahinkoa ja ansaitsee sen vuoksi vakavaa huomiota. Marx viittasi usein erääseen Sismondin mietelmään, jolla on hyvin suuri merkitys. Vanhan ajan proletaarit,— kuuluu tuo mietelmä,— elivät yhteiskunnan kustannuksella. Nykyinen yhteiskunta elää proletaarien kustannuksella³².

Omistamattomien, mutta työtätekemättömien, luokka ei kykene kukistamaan riistäjiä. Vain koko yhteiskuntaa ylläpitävä proletaarien luokka kykenee suorittamaan sosiaalisen vallankumouksen. Ja laaja siirtomaapolitiikka on nyt johtanut siihen, että eurooppalainen proletariaatti joutuu *osittain* sellaiseen asemaan, *ettei* koko yhteiskuntaa pidetä yllä sen työllä, vaan siirtomaiden miltei orjiksi tehtyjen alkuasukkaiden työllä. Esimerkiksi Englannin porvaristo saa Intian ja muiden siirtomaidensa kymmen- ja satamiljoonaisesta väestöstä enemmän tuloja kuin englantilaisista työläisistä. Näissä oloissa muodostuu tietyissä maissa aineellinen, taloudellinen perusta siirtomaashovinismin tartuttamiselle tämän tai tuon maan proletariaattiin. Se voi olla tietenkin vain väliaikainen ilmiö, mutta siitä huolimatta on pahe käsitettävä selvästi, ymmärrettävä sen syyt, jotta osattaisiin yhdistää kaikkien maiden proletariaatti taisteluun tuollaista opportunistia vastaan. Ja tämä taistelu päättyy kiertämättömästi voittoon, sillä „etuoikeytetut” kansakunnat muodostavat yhä pienemmän osan kapitalististen kansakuntien yleisessä luvussa.

Kysymys naisten äänioikeudesta ei herättänyt kongressissa juuri lainkaan kiistoja. Löytyi yksi ainoa, äärimmäisen opportunistiseen Englannin „Fabianilaisten yhdistykseen”³³ kuuluva englannitar, joka yritti puolustaa sosialistisen taistelun sallittavuutta naisten rajoitetun äänioikeuden, s.o. ei yleisen, vaan sensusäänioikeuden, puolesta. Tuo fabianilaisnainen jäi aivan yksin. Hänen katsomuksensa perusta on selvä: englantilaiset porvarit haluavat saada itselleen äänioikeuden ulottamatta sitä naisproletariaattia koskevaksi.

Samanaikaisesti sosialistikongressin kanssa Stuttgartissa kokoontui samassa talossa ensimmäinen naisten kansainvälinen sosialistinen konferenssi. Tässä

konferenssissa ja edustajakokouksen valiokunnissa käytiin päätöslauselman käsittelemisen yhteydessä mielenkiintoisia kiistoja saksalaisten ja itävaltalaisien sosialidemokraattien välillä. Viimeksi mainitut olivat yleisen äänioikeuden puolesta käymänsä taistelun aikana siirtäneet jonkin verran taka-alalle vaatimuksen naisten tasavertaistamisesta miesten kanssa: käytännöllisyyden vuoksi he eivät korostaneet vaatimuksenaan yleistä, vaan miesten äänioikeutta. Zetkinin ja muiden saksalaisten sosialidemokraattien puheissa huomautettiin itävaltalaisille aivan oikein, että he tekivät väärin, kun heikensivät joukkoliikkeen voimaa ollessaan asettamatta kaikella tarmolla vaatimusta myös naisten eikä ainoastaan miesten äänioikeudesta. Stuttgartin päätöslauselman viimeisillä sanoilla („vaatimus yleisestä äänioikeudesta sekä miehille että naisille on asetettava *samanaikaisesti*”) on epäilemättä yhteys tuohon liiallisen „käytännöllisyyden” episodiin Itävallan työväenliikkeen historiassa.

Päätöslauselmalla sosialististen puolueiden ja ammattiliittojen välisistä suhteista on erikoisen suuri merkitys meille, venäläisille. VSDTP:n Tukholman edustajakokous esiintyi *puolueettomien* ammattiliittojen puolesta ja asettui siten neutraalisuuden kannalle. Tuota samaa katsantokantaa ovat aina puoltaneet meidän puolueettomat demokraattimme, bernsteiniläiset ja eserrät. Lontoon edustajakokous esitti sitävastoin toisenlaisen periaatteen: ammattiliittojen lähentäminen puolueeseen aina ammattiliittojen (visseissä oloissa) puoluekantaisiksi tunnustamiseen saakka. Stuttgartissa Venäjän jaoston (jokaisen maan sosialistit muodostavat kansainvälisissä kongresseissa itsenäisen jaoston) alajaoston sosialidemokraatit jakaantuivat tätä kysymystä käsiteltäessä (muissa kysymyksissä ei jakaantumista ollut). Nimittäin: Plehanov puolusti periaatteellisesti neutraalisuutta. Bolshevikki Voinov³⁴ puolusti Lontoon edustajakokouksen ja belgialaisten päätöslauselman (joka julkaistiin kongressin aineistossa yhdessä de Brouckeren selostuksen kanssa; tämä selostus ilmestyy pian venäjänkielisenä) antineutralistista kantaa. Sanomalehdessään „Die Gleichheit”³⁵ Kl. Zetkin aivan oikein huomautti, että Plehanovin perustelut neutraalisuuden puolesta olivat yhtä epäonnistuneita kuin ranskalaistenkin perustelut. Ja Stuttgartin edustajakokouksen päätöslauselma, kuten Kautsky aivan oikein sanoi ja kuten jokainen voi tuota päätöslau-

selmaa huolellisesti tutkimalla vakuuttua, tekee lopun „neutraalisuuden” periaatteellisesta tunnustamisesta. Neutraalisuudesta tai puolueettomuudesta siinä ei ole sanaakaan. Sitävastoin ammattiliittojen ja sosialistisen puolueen välisten kiinteiden yhteyksien ja näiden yhteyksien lujittamisen välttämättömyys on tunnustettu täysin selvästi.

Ammattiliittoja koskevalla VSDTP:n Lontoon edustajakokouksen päätöslauselmalla on nyt luja periaatteellinen perusta Stuttgartin päätöslauselman muodossa. Stuttgartin päätöslauselma säättää yleensä ja kaikille maille välttämättömäksi ammattiliittojen ja sosialistisen puolueen väliset lujat ja kiinteät yhteydet; Lontoon päätöslauselma sanoo, että Venäjällä, sitä varten otollisten ehtojen vallitessa, tulee tämän yhteyden muotona olla ammattiliittojen puoluekantaisuus ja että puolueen jäsenten toimintaa on suunnattava siihen suuntaan.

Huomautamme, että neutraalisuuden periaate paljasti Stuttgartissa vahingolliset puolensa siten, että puolet saksalaisesta edustajistosta, ammattiliittojen edustajat, olivat päättäväisimmän opportunistisella kannalla. Sen vuoksi esimerkiksi Essenissä saksalaiset vastustivat Van Kolia (Essenissä oli vain puolueen eikä ammattiliittojen edustajakokous), mutta Stuttgartissa he olivat Van Kolin puolesta. Neutraalisuuden julistaminen tuotti Saksassa *tosiasiallisesti* vahingollisia tuloksia valaen vettä sosialidemokratian opportunismin myllyyn. Tätä seikkaa ei saa tästä lähtien olla huomioonottamatta ja etenkin se on otettava huomioon Venäjällä, jossa on niin lukuisasti proletariaatin porvarillis-demokraattisia neuvonantajia, jotka suosittelevat sille ammatillisen liikkeen „neutraalisuutta”.

Emigraatiota ja immigraatiota koskevasta päätöslauselmasta sanomme vain muutaman sanan. Valiokunnassa tehtiin tässäkin kysymyksessä yrityksiä puolustaa ahtaasti ammattikuntalaisia katsomuksia, viedä läpi työläisten immigraation kieltäminen takapajuisista maista (kulien — Kiinasta j.n.e.). Se oli sitä samaa aristokratismien henkeä, jota ilmeni eräiden „sivistys”-maiden proletaarien keskuudessa, proletaarien, jotka saavat vissiä hyötyä etuoikeutusta asemastaan ja ovat sen vuoksi taipuvaisia unohtamaan kansainvälisen luokkasolidarisuuden vaatimukset. Mutta itse kongressissa ei löytynyt tämän ammattikuntalaisen ja poroporvarillisen ahdasmielisyyden puolustajia.

Päätöslauselma vastaa täydellisesti vallankumouksellisen sosialidemokratian vaatimuksia.

Siirtykäämme kongressin viimeiseen ja ehkä kaikkein tärkeimpään päätöslauselmaan: antimilitarismin kysymyksestä. Kuulu Hervé, joka sai aikaan suurta hälyä Ranskassa ja Euroopassa, puolsi tässä kysymyksessä puolianarkistista kantaa esittäen naiivin ehdotuksen „vastata” jokaiseen sotaan lakolla ja kapinalla. Toisaalta hän ei ymmärtänyt sitä, että sota on kapitalismin väistämätön tuote ja että proletariaatti ei voi kieltäytyä osallistumasta vallankumoukselliseen sotaan, sillä sellaiset sodat ovat mahdollisia ja sellaisia sotia on ollut kapitalistisessa yhteiskunnassa. Toisaalta hän ei ymmärtänyt sitä, että sotaan „vastaamisen” mahdollisuus riippuu sen kriisin luonteesta, jonka sota synnyttää. Taistelun keinojen valinta on riippuvainen näistä ehdoista, jota paitsi tämän taistelun ei tule olla (tämä on herveismin väärinkäsitysten tai tolkuttomuuksien kolmas kohta) yksistään vain sodan korvaamista rauhalla, vaan kapitalismin korvaamista sosialismilla. Kysymyksen ydin ei ole siinä, että estettäisiin vain sodan syttyminen, vaan siinä, että sodan synnyttämää kriisiä käytettäisiin porvariston kukistamisen jouduttamiseksi. Mutta herveismin kaikkien puolianarkististen järjettömyyksien takana piili eräs käytännöllisesti oikea ajatus: antaa sysäys sosialismille siinä mielessä, ettei rajoituttaisi vain parlamentaarisiin taistelukeinoihin, että kehitettäisiin joukoissa tietoisuutta vallankumouksellisten toimintamethodien välttämättömyydestä niiden kriisien yhteydessä, joita sota kiertämättä mukanaan tuo,— vihdoin siinä mielessä, että levitettäisiin joukkojen keskuudessa elävämpää käsitystä työläisten kansainvälisestä solidaarisuudesta ja porvarillisen patriotismin valheellisuudesta.

Bebelin päätöslauselmaa, jota ehdottivat saksalaiset ja joka kaikessa oleellisessa oli yhdenmukainen Guesden päätöslauselman kanssa, vaivasi nimenomaan se puute, ettei se sisältänyt minkäänlaista viittausta proletariaatin aktiivisiin tehtäviin. Se teki mahdolliseksi lukea Bebelin ortodoksaalisia ajatuksia opportunististen silmälasien läpi. Vollmar teki tuosta mahdollisuudesta heti todellisuuden.

Sen vuoksi Rosa Luxemburg ja venäläiset sosialidemokraattiedustajat esittivät korjausehdotuksiaan Bebelin päätöslauselmaan. Näissä korjausehdotuksissa 1) sanottiin,

että militarismi on luokkasorron pääase; 2) osoitettiin, että nuorison keskuudessa on harjoitettava agitaatiota; 3) tähdenneittiin sosialidemokratian tehtävää taistella ei ainoastaan sotien syttymistä vastaan tai jo syttyneiden sotien mitä nopeimman lopettamisen puolesta, vaan myös sen puolesta, että sodan synnyttämää kriisiä käytettäisiin porvariston kukistamisen jouduttamiseksi.

Alavaliokunta (jonka antimilitarismikysymystä käsittelevä valiokunta oli valinnut) liitti kaikki nuo korjausehdotukset Bebelin päätöslauselmaan. Sen lisäksi Jaurès ehdotti onnistuneen ajatuksen: taistelukeinojen (lakko, kapina) osoittamisen asemesta on osoitettava historiallisia esimerkkejä proletariaatin taistelusta sotaa vastaan Euroopassa tapahtuneista mielenosoituksista alkaen Venäjän vallankumoukseen saakka. Kaiken tämän parantelun tuloksena saatiin päätöslauselma, joka oli tosin tavattoman pitkä, mutta myös todella ajatusrikas, ja se osoitti tarkasti proletariaatin tehtävät. Tässä päätöslauselmassa ortodoksaalisen, s.o. ainoan tieteellisen marxilaisen analyysin täsmällisyys yhtyi työväenpuoleille tehtyihin suosituksiin mitä päättäväisimpien ja vallankumouksellisimpien taistelukeinojen käyttämisestä. Tätä päätöslauselmaa ei voida lukea vollmarilaisesti samoin kuin sitä ei voida sovittaa myöskään naiivin herveismin ahtaisiin puitteisiin.

Yleensä Stuttgartin edustajakokous asetti monissa mitä tärkeimmissä kysymyksissä kansainvälisen sosialidemokratian opportunistisen ja vallankumouksellisen siiven selväpiirteisesti vastakkain ja ratkaisi nämä kysymykset vallankumouksellisen marxilaisuuden hengessä. Tämän edustajakokouksen päätöslauselmien, joita edustajakokouksessa käydyt keskustelut valaisevat, tulee olla jokaisen propagandistin ja agitaattorin alituisena oppaana. Se, mitä Stuttgartissa saatiin aikaan, edistää voimakkaasti kaikkien maiden proletaarin taktiikan yhtenäisyyttä ja vallankumouksellisen taistelun yhtenäisyyttä.

*Kirjoitettu elokuun lopulla —
syyskuun alussa 1907*

*Julkaistu lokakuun 20 p:nä 1907
„Proletari“ lehdessä 17. numerossa*

*Julkaistaan sanomalehden
tekstin mukaan*